

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
юридичного факультету

“ 05 ” вересня 2024 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ОК 9 Методологія загальногуманітарних та культурологічних досліджень
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти доктор філософії
(доктор філософії, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Юридичний	03 Гуманітарні науки	034 Культурологія	Культурологія

Робоча програма «Методологія загальногуманітарних та культурологічних досліджень» для здобувачів вищої освіти (денна/заочна форми навчання) спеціальності 034 «Культурологія» освітньої програми Культурологія. – 23 с.

Розробник:

Карпіцький Миколай Миколайович, доктор філос. наук, професор кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри господарсько-правових та суспільно-політичних дисциплін

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2024 р.

Завідувач кафедри кафедри господарсько-правових

та суспільно-політичних дисциплін

(підпис) (ініціали і прізвище)

О.В.Шаповалова

Схвалено проектною групою освітньої програми «Культурологія».

© Карпіцький М., 2024 рік

© СНУ імені В. Даля, 2024 рік

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія загальногуманітарних та культурологічних досліджень» складена відповідно до освітньої програми підготовки доктор філософії галузі знань 034 «Культурологія», формує інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності, програмні результати навчання, якими оволодіють здобувачі вищої освіти.

Цілі вивчення курсу:

Систематизація та критичний аналіз методів, що застосовуються в загальногуманітарних та культурологічних дослідженнях, оцінка їхньої доцільності (визначення меж використання) та обґрунтування евристичної цінності різних методів і дослідницьких парадигм культурології. Теоретичне підґрунтя для формування здобувачами власних дослідницьких стратегій відповідно до тем їхніх дисертацій.

Що вивчатиметься: понятійний апарат і особливості сучасного соціогуманітарного, зокрема культурологічного, пізнання та знання; взаємозв'язок предмета і методів пізнання у суспільних науках та гуманітаристиці; основні методологічні підходи до дослідження культури, зокрема в кризові та перехідні епохи; вимоги до академічної доброчесності професійного дослідника-культуролога.

Передумови до початку вивчення:

Знання з філософії, культурології, історії культури в обсязі бакалаврської, магістерської програми або рівня спеціаліст; вільне орієнтування у тенденціях сучасних наук про культуру (за результатами засвоєння дисципліни «Провідні напрями сучасного культурологічного знання»), а також засвоєний матеріал дисциплін «Філософія науки та професійна етика».

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати комплексні проблеми культури та культурології, професійної та дослідницько-інноваційної діяльності в галузі культурології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань фундаментальної та професійної культурологічної практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця, принципів академічної доброчесності, на засадах науковості та толерантності, усвідомлювати соціальну значущість професії викладача та науковця.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 2. Здатність досліджувати культуру як цілісність, конкретно-історичні явища культури і мистецтва в контексті культури, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюцію та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та за кордоном.

ФК 4. Здатність до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

ФК 5. Здатність до тлумачення та інтерпретації феноменів культури з використанням існуючих та власних теоретичних моделей, що передбачає переосмислення наявних і створення нових цілісних знань.

ФК 6. Здатність ґрунтувати власне наукове дослідження на знаннях методології загальногуманітарного та культурологічного аналізу процесів, явищ, артефактів, творів мистецтва і пам'яток культури.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Знання методології культурологічного аналізу процесів, явищ, артефактів, творів мистецтва і пам'яток культури.

ПРН 6. Проводити аналіз соціально-культурних процесів з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, досліджувати культуру в її цілісності, вивчати конкретно-історичні явища культури та мистецтва, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та світових тенденцій.

ПРН 7. Виконувати наукові дослідження та здійснювати викладацьку діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 11. Готувати доповіді та доповідати результати наукових досліджень на конференціях різного рівня.

ПРН 17. Усвідомлювати відповідальність за об'єктивність та правдивість оприлюднених результатів наукової діяльності. Дотримуватися принципів академічної доброчесності, наукової та викладацької етики у професійній діяльності.

ПРН 18. Дотримуватися принципу «навчання крізь життя» для постійного підвищення своєї конкурентоспроможності.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	обов'язкова	
	Спеціальність: 034 «Культурологія» Освітня програма: Культурологія		
Змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: перший Ступінь освіти: доктор філософії	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 120 год		1-й	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 самостійної роботи здобувача - 6		2-й	
		Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		- год.	
	Самостійна робота		
88 год.			
		Форма контролю: іспит	

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Місце культурології у структурі гуманітарного знання

Культурологія як міждисциплінарна наука, що досліджує закономірності розвитку культури та поєднує елементи філософії, соціології, історії, мистецтвознавства та антропології. Сутність культури й основні підходи до визначення предмета культурології. Зв'язок культурології з іншими гуманітарними дисциплінами – лінгвістикою, філологією, мистецтвознавством, релігієзнавством, етикою тощо. Значення культурології у розумінні соціокультурних процесів та у формуванні світоглядних та методологічних підходів до вивчення культури.

Тема 2. Теоретичний та емпіричний рівень загальногуманітарних та культурологічних досліджень

Специфіка теоретичного й емпіричного рівнів досліджень у сфері культурології та гуманітарних наук. Апріорне знання. Небезпека довільних узагальнень. Особливості теоретичних і емпіричних досліджень, їхні відмінності та взаємодія. Основні теоретичні концепції та методи збору емпіричних даних у гуманітарних науках, проблема верифікації наукових результатів.

Тема 3. Підходи та методи гуманітарних досліджень

Філософія культури й культурологія, значення філософії для культурологічних досліджень. Визначення понять «підхід» та «метод». Ключові методологічні стратегії дослідження культури. Семіотичний, герменевтичний, феноменологічний, структурно-функціональний, порівняльний та інші підходи. Міждисциплінарні методи аналізу культурних текстів, явищ та соціокультурних процесів.

Тема 4. Екзистенційний контекст розуміння культури

Поняття «екзистенція» й екзистенційне ставлення до культури. Вплив екзистенційної філософії на сучасне розуміння культури. Екзистенційний вимір культури з погляду філософської антропології та культурологічних концепцій. Аналізуються такі категорії, як свобода, вибір, автентичність, межові ситуації та їхній зв'язок із культурною ідентичністю, роль культурних символів, міфів, ритуалів у процесах самовизначення людини та формування культурної ідентичності.. Особлива увага приділяється поглядам М. Гайдеггера, Ж.-П. Сартра, А. Камю та інших мислителів.

Тема 5. Культурологія та правознавство

Взаємозв'язок правознавства, культурології і філософії культури. Роль права у формуванні культури та культурних норм у регулюванні суспільного життя. Концепція правової культури, парових цінностей, правосвідомості, прав

людини та правових традицій у різних культурах. Значення культурних традицій у формуванні правових систем.

Тема 6. Культурологія та релігієзнавство

Взаємозв'язок релігієзнавства, культурології та філософії культури. Культурологічні підходи до вивчення релігійних феноменів. Релігійні аспекти культурної ідентичності. Місце релігійних традицій, ритуалів, символів у культурі. Вплив релігійних систем на культуру. Сучасні процеси секуляризації та релігійного ренесансу.

Тема 7. Основні концепції культурології

Класичні та сучасні теорії культури, їхні представники та практичне застосування. Еволюціоністська, цивілізаційна; функціоналістська, соціологічна, психоаналітична, теологічна, ігрова, структуралістська і семіотична концепція культури. Значенні історичних, мовних та мистецьких досліджень для розуміння культурних процесів.

Тема 8. Структура наукової та науково-кваліфікаційної роботи у галузі культурології

Структура та вимоги до наукових досліджень у сфері культурології, зокрема дисертаційних робіт. Основні етапи дослідницького процесу, принципи формування наукового тексту і науково-кваліфікаційних робіт у гуманітарній сфері, академічна етика та критерії оцінки наукової роботи. Особливості наукового стилю, методи збору та інтерпретації даних.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усь ого	у тому числі				усь ого	у тому числі			
		л	п	ла б	с.р		л	п	лаб	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Місце культурології у структурі гуманітарного знання	15	2	2	-	11					
Тема 2. Теоретичний та емпіричний рівень загальногуманітарних та культурологічних досліджень	15	2	2	-	11					
Тема 3. Підходи та методи гуманітарних досліджень	15	2	2	-	11					
Тема 4. Екзистенційний контекст розуміння культури	15	2	2	-	11					
Тема 5. Культурологія та правознавство	15	2	2	-	11					
Тема 6. Культурологія та релігієзнавство	15	2	2	-	11					
Тема 7. Основні концепції культурології	15	2	2	-	11					
Тема 8. Структура наукової та науково-кваліфікаційної роботи у галузі культурології	15	2	2	-	11					
Разом	120	16	16	-	88					

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ФН	Заочна ФН
1	Місце культурології у структурі гуманітарного знання	2	
2	Теоретичний та емпіричний рівень загальногуманітарних та культурологічних	2	

	досліджень		
3	Підходи та методи гуманітарних досліджень	2	
4	Екзистенційний контекст розуміння культури	2	
5	Культурологія та правознавство	2	
6	Культурологія та релігієзнавство	2	
7	Основні концепції культурології	2	
8	Структура наукової та науково-кваліфікаційної роботи у галузі культурології	2	
	Разом	16	

Практичне заняття № 1

Тема 1. Місце культурології у структурі гуманітарного знання

План заняття:

1. Специфіка культурології як окремої галузі гуманітарного знання
2. Взаємодія культурології з іншими гуманітарними дисциплінами (філософією, соціологією, історією, мистецтвознавством тощо)?
3. Сучасні тенденції розвитку культурології як науки.

Рекомендована література:

Андрущенко Т. І. Культурологія як системоутворююча наука // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. № 1. С. 3–10.

Культурологія: Підручник / За редакцією Є. Р. Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.

Морфологія культури: тезаурус / За ред. проф. В. О. Лозового. Х.: Право, 2007. 384 с.

Столяр М.Б., Богун М.О., Богун К.М. Філософія та культурологія: навчально-методичний посібник. Чернігів: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2023. 130 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпівський М. Сутність культури. URL: https://youtu.be/8sL_GWARrtI

Практичне заняття № 2

Тема 2. Теоретичний та емпіричний рівень загальногуманітарних та культурологічних досліджень

План заняття:

1. Основні відмінності між теоретичним і емпіричним рівнем досліджень у культурології.
2. Методи збору емпіричних даних у культурологічних дослідженнях?
3. Емпіричний та теоретичний рівні аналізу в дослідженні культурних явищ.

Рекомендована література:

Андрущенко Т. І. Культурологія як системоутворююча наука // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. № 1. С. 3–10.

Герчанівська П. Е. Культурологія: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За ред. В. І. Панченко. К.: Університет «Україна», 2006. 323 с.

Культурологія: Підручник / За редакцією Є. Р. Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.

Морфологія культури: тезаурус / За ред. проф. В. О. Лозового. Х.: Право, 2007. 384 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Миколай Карпіцький, Юлія Філь. Довільні узагальнення: умова пізнання або інструмент маніпуляції? URL: <https://youtu.be/C8u5NjCsrqQ>

Практичне заняття № 3

Тема 3. Підходи та методи гуманітарних досліджень

План заняття:

1. Герменевтичний, феноменологічний та семіотичний підходи у культурологічних дослідженнях.

2. Переваги та недоліки порівняльного методу у вивченні культури.

3. Чи можна поєднувати кількісні та якісні методи в гуманітарних дослідженнях?

Рекомендована література:

Кислюк К. В. Культурологічний метод: теорія і практика // Культура народів Причорномор'я. 2011. № 202. С. 134–137.

Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.

Морфологія культури: тезаурус / За ред. проф. В. О. Лозового. Х.: Право, 2007. 384 с.

Семіотичний аналіз явищ культури : Монографія. К., Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, 2021. 396 с.

Юдкін-Ріпун І. М. Феноменологія культури як методологія інтерпретації. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2020. 352 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Миколай Карпіцький. Критичне мислення і критерій істини/хибності. URL: https://youtu.be/j_vEakDVufw

Практичне заняття № 4

Тема 4. Екзистенційний контекст розуміння культури

План заняття:

1. Вплив екзистенційних категорій (свобода, відповідальність, страх, смерть) на культурні практики.

2. Значення екзистенційної філософії для аналізу сучасних соціокультурних явищ.

3. Чи можна говорити про екзистенційну кризу культури в умовах сучасного світу?

Рекомендована література:

Герчанівська П. Е. Культурологія: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За ред. В. І. Панченко. К.: Університет «Україна», 2006. 323 с.

Карпіцький М.М. Культура як трансляція нових цінностей // Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., 23-24

берез. 2023 р., м. Київ. Київ: КНУКіМ, 2023. С.131–136.

Морфологія культури: тезаурус / За ред. проф. В. О. Лозового. Х.: Право, 2007. 384 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпіцький М., Філь Ю. Культура і культурна ізоляція. <https://youtu.be/L1KKQptf9o>

Карпіцький М. Творчий та інституційний простір культури. <https://youtu.be/mXiNGwtzkz0>

Миколай Карпіцький. Культура в екзистенційному вимірі. URL: https://youtu.be/Jz5_SXbWqVk

Практичне заняття № 5

Тема 5. Культурологія та правознавство

План заняття:

1. Значення права у формуванні культури та регулюванні соціальних відносин.
2. Вплив правових традицій різних народів на їхню культуру та ідентичність.
3. Чи можна вважати правову культуру показником загального рівня розвитку суспільства?

Рекомендована література:

Карпіцький М.М. Необхідність і доцільність як правотворчі принципи системи права // Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2024. № 2 (48). С.134–134.

Культурологія: Підручник / За редакцією Є. Р. Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.

Філь Ю.С. Культурні війни навколо індуїзму в сучасній Індії // Східний світ. 2021. № 3. С.198–203.

Практичне заняття № 6

Тема 6. Культурологія та релігієзнавство

План заняття:

1. Основні відмінності між культурологічним та релігієзнавчим підходами до аналізу релігії.
2. Вплив релігії на формування культурної ідентичності суспільств і окремих індивідів.
3. Чи можна говорити про секуляризацію культури у сучасному світі?

Рекомендована література:

Карпіцький М.М. Культура як трансляція нових цінностей // Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., 23-24 берез. 2023 р., м. Київ. Київ: КНУКіМ, 2023. С.131–136.

Карпіцький М.М. Специфіка застосування феноменологічного методу в релігієзнавстві // Українське релігієзнавство. 2024. № 96. С.9–15.

Морфологія культури: тезаурус / За ред. проф. В. О. Лозового. Х.: Право, 2007. 384 с.

Філь Ю.С. Універсальність вайшнавiзму та мiсце української культури в ISKCON // Схiдний свiт. 2020, №2. С. 101–112.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпiцький М.М. Сутнiсть релiгiєзнавства. URL: <https://youtu.be/K4MWKmt8S7Y>

Юлія Фiль. Вплив культурно-релiгiйного чинника на екологiчну ситуацiю в Індiї. URL: <https://youtu.be/BY8f26e81Vs>

Практичне заняття № 7

Тема 7. Основні концепції культурології

План заняття:

1. Сутнiсть культурного релятивiзму, його вплив на сучасну культурологiю.
2. Особливостi структуралiстського пiдходу щодо аналізу культури.
3. Чи є постмодернiстські концепції культури адекватним поясненням сучасних соціокультурних процесiв?

Рекомендована лiтература:

Андросова Д. В., Маркова О. М. Антропологiя та культурологiя: методологiчні пересiчення й антитези // Вiсник Нацiональної академiї керiвних кадрiв культури i мистецтв. 2022. № 2. С. 3–8.

Герчанiвська П. Е. Культурологiя: Навч. посiб. для дистанцiйного навчання / За ред. В. І. Панченко. К.: Унiверситет «Україна», 2006. 323 с.

Конспект лекцiй з навчальної дисциплiни “Культурологiя” для студентiв усiх спецiальностей усiх форм навчання / Укл.: Г. А. Сигида. Запорiжжя: НУ«ЗП», 2020. 82 с.

Культурологiя: курс лекцiй / Укладачi Сабадаш Ю. С. и др. Київ: Лiра-К, 2021. 216 с.

Культурологiя: Пiдручник / За редакцiєю Є. Р. Борiнштейна. Одеса: Унiверситет Ушинського, 2023. 433 с.

Практичне заняття № 8

Тема 8. Структура наукової та науково-кваліфікаційної роботи у галузі культурології

План заняття:

1. Основні вимоги до написання науково-кваліфікаційних робіт у галузі культурологiї.
2. Як правильно формулювати наукову проблему та обґрунтовувати актуальність дослідження?
3. Основні етичні принципи слiд дотримуватися пiд час написання наукових робіт.

Рекомендована лiтература:

Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та органiзацiя наукових досліджень : Навч. посiб. Суми: СумДПУ іменi А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

Карпiцький М.М. Принципи, за якими пишуть оригiнальну наукову статтю // Аграрна галузь сучасної України: проблеми та перспективи розвитку : зб. матерiалiв І

Міжнар. наук.-практ. конф., 14 трав. 2021 р. Слов'янськ, 2021. С. 459-463.

Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

Карпіцький М.М. Принципи, за якими пишуть оригінальну наукову статтю. URL: <https://youtu.be/1VX2-a-PV-I>

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Місце культурології у структурі гуманітарного знання	11
2	Теоретичний та емпіричний рівень загальногуманітарних та культурологічних досліджень	11
3	Підходи та методи гуманітарних досліджень	11
4	Екзистенційний контекст розуміння культури	11
5	Культурологія та правознавство	11
6	Культурологія та релігієзнавство	11
7	Основні концепції культурології	11
8	Структура наукової та науково-кваліфікаційної роботи у галузі культурології	11
	Разом	88

Основні види самостійної роботи, передбачені при опануванні навчальної дисципліни (як приклад):

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних занять.
3. Опрацювання та вивчення рекомендованої літератури та нормативних документів.
4. Робота з інформаційними ресурсами мереж Інтернет (пошук та обробка інформації).
5. Виконання завдань самостійної роботи.
6. Самоконтроль та самодіагностика засвоєння змісту освіти.
7. Індивідуальні консультації.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни застосовуються традиційні методи навчання:

- розповідь. Монологічна мовна дія, яка адресована здобувачам вищої освіти. Розповідь застосовують за необхідністю викласти навчальний матеріал системно, послідовно;
- пояснення. Словесне тлумачення проблем, понять, явищ, методів, слів, термінів тощо. Пояснення використовують переважно, коли викладач відчуває, що здобувачі вищої освіти чогось не зрозуміли. Пояснення часто супроводжується різними засобами унаочнення, спостереженням, дослідями. Успіх пояснення залежить від його доказовості, логічності, чіткості, образності мовлення;
- бесіда. Метод навчання, за якого викладач за допомогою запитань спонукає здобувачів вищої освіти до захисту особистої позиції відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу;
- навчальна дискусія. Метод навчання шляхом публічного обговорення важливої проблеми, який передбачає обмін думками між здобувачами вищої освіти й викладачами. Дискусія розвиває самостійне мислення, вміння відстоювати власні погляди, аналізувати й аргументувати твердження, критично оцінювати чужі і власні судження. Під час навчальної дискусії обговорюють наукові висновки, дані, що потребують підготовки за джерелами, які містять більше інформацію, ніж у підручнику. Дискусія спрямована не лише на засвоєння нових знань, а й на формування емоційно-асоціативного поля сприйняття знань;
- демонстрування. Метод, який передбачає показ матеріалів у динаміці (використання приладів, дослідів). Він ефективний, коли всі здобувачі вищої освіти мають змогу сприймати предмет або процес. Викладач зосереджує увагу на основному, допомагає виокремити істотні аспекти предмета, явища, супроводжуючи показ поясненням, розповіддю;
- доповідь. Метод навчання, який передбачає самостійну розповідь здобувача вищої освіти навколо певної теми. Доповідь повинен ставити або розв'язувати конкретне питання або проблему. Здобувач вищої освіти може робити доповідь під час занять, або на наукових заходах (конференції, круглі столи тощо). Завдяки цьому здобувачі вищої освіти більше запам'ятовуватимуть і будуть звикати до публічних виступів.

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ, МЕТОДИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма контролю:

іспит.

Методи оцінювання:

- опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- індивідуальні завдання;
- також можуть зараховуватися результати участі в наукових заходах – доповіді, тези тощо.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється відповідно до методики накопичення балів за результатами поточного та підсумкового контролю (див. табл. 5.1).

Таблиця 5.1 Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти спеціальності 034 «Культурологія» освітньої програми Культурологія.

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
8	8	8	8	7	7	7	7	40	100

T1, T2 ... T8 – теми навчальної дисципліни.

Результати навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів вищої освіти здійснюється за критеріями, що запроваджені в університеті за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою, що доводяться до відома здобувачів вищої освіти на першому занятті. Загальна оцінка визначається, як сума балів за всі виконані завдання.

Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності, наводиться у таблиці 5.2.

Таблиця 5.2 Взаємозв'язок між результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт) спеціальності 034 «Культурологія» освітньої програми Культурологія.

Результати навчання	Види робіт			
	Усна відповідь/ доповідь	Практичне завдання	Активні методи (вправи, дискусія)	Самостійна робота
ПРН 3. Знання методології культурологічного аналізу процесів, явищ, артефактів, творів мистецтва і пам'яток культури.	+	+	+	+

Результати навчання	Види робіт			
	Усна відповідь/ доповідь	Практичне завдання	Активні методи (вправи, дискусія)	Самостійна робота
ПРН 6. Проводити аналіз соціально-культурних процесів з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, досліджувати культуру в її цілісності, вивчати конкретно-історичні явища культури та мистецтва, виявляти універсальні закономірності їх виникнення, еволюції та функціонування відповідно до векторів розвитку суспільства в Україні та світових тенденцій.	+	+		+
ПРН 7. Виконувати наукові дослідження та здійснювати викладацьку діяльність з використанням креативних методів та підходів.	+	+	+	+
ПРН 11. Готувати доповіді та доповідати результати наукових досліджень на конференціях різного рівня.				+
ПРН 17. Усвідомлювати відповідальність за об'єктивність та правдивість оприлюднених результатів наукової діяльності. Дотримуватися принципів академічної доброчесності, наукової та викладацької етики у професійній діяльності.	+		+	
ПРН 18. Дотримуватися принципу «навчання крізь життя» для постійного підвищення своєї конкурентоспроможності.			+	+

Критерії оцінювання

Під час поточного контролю оцінювання проводиться шляхом усного опитування аспірантів на практичних заняттях, консультаціях, під час

семестрового контролю - на іспиту або іспиті. Під час поточного контролю аспірант по кожній темі повинен показати знання термінології, розуміння філософських проблем, знання історико-філософських фактів, які необхідні для ілюстрації філософських проблем, що розглядаються в кожній темі. За знання теми на ознайомчому рівні й розумінні термінології аспірант отримує мінімальний бал, за розуміння проблеми й здатність вільно обговорювати способи її розв'язання аспірант отримує середній або високий бал, за вільне володіння матеріалом аспірант отримує найвищий бал. Отримані досягнення перераховуються у бали поточного контролю згідно із таблицею 5.1 після чого підсумовуються. Максимальна кількість балів за поточні контролю дорівнює 60. Якщо аспірант має власну позицію щодо культурологічних та політико-дипломатичних проблем, або якщо він на свій розсуд знайомився з додатковим матеріалом за темами навчальної програми, він отримує додаткові бали. Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Засобами діагностики результатів навчання є стандартизовані тести підсумкового контролю за 100 бальною шкалою, яка приводиться до 40 бальної.

Таблиця 5.3 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Іспитаційна оцінка	Іспит
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ЗА ПОТРЕБОЮ)

Навчальна дисципліна передбачає використання програмного забезпечення: Office 365 (рік введення в експлуатацію – 2020 рік). Методичне забезпечення з використанням корпоративної платформи Teams і Moodle (Комп'ютер, мультимедійний проектор).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Карпіцький М.М. Культура як трансляція нових цінностей // Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., 23-24 берез. 2023 р., м. Київ. Київ: КНУКіМ, 2023. С.131–136.
2. Карпіцький М.М. Необхідність і доцільність як правотворчі принципи системи права // Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2024. № 2 (48). С.134–134.
3. Карпіцький М.М. Принципи, за якими пишуть оригінальну наукову статтю // Аграрна галузь сучасної України: проблеми та перспективи розвитку : зб. матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф., 14 трав. 2021 р. Слов'янськ, 2021. С. 459-463.
4. Карпіцький М.М. Специфіка застосування феноменологічного методу в релігієзнавстві // Українське релігієзнавство. 2024. № 96. С.9–15.
5. Кислюк К. В. Культурологічний метод: теорія і практика // Культура народів Причерномор'я. 2011. № 202. С. 134–137.
6. Конспект лекцій з навчальної дисципліни “Культурологія” для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Г. А. Сигида. Запоріжжя: НУ«ЗП», 2020. 82 с.
7. Культурологія: курс лекцій / Укладачі Сабадаш Ю. С. и др. Київ: Ліра-К, 2021. 216 с.
8. Культурологія: Підручник / За редакцією Є. Р. Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.
9. Максимовська Н. О. Прикладна культурологія та менеджмент культури: методологія досліджень // Культура України. № 74 (2021) С. 17–22.
10. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
11. Морфологія культури: тезаурус / За ред. проф. В. О. Лозового. Х.: Право, 2007. 384 с.
12. Семіотичний аналіз явищ культури : Монографія. К., Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, 2021. 396 с.
13. Столяр М.Б., Богун М.О., Богун К.М. Філософія та культурологія: навчально-методичний посібник. Чернівці: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2023. 130 с.
14. Філь Ю.С. Культурні війни навколо індуїзму в сучасній Індії // Східний світ. 2021. № 3. С.198–203.
15. Філь Ю.С. Універсальність вайшнавизму та місце української культури в ISKCON // Східний світ. 2020, №2. С. 101–112.
16. Юдкін-Ріпун І. М. Феноменологія культури як методологія інтерпретації. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2020. 352 с.

Допоміжна література

1. Андросова Д. В., Маркова О. М. Антропологія та культурологія:

методологічні пересічення й антитези // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. № 2. С. 3–8.

2. Андрущенко Т.І. Проблема естетичного в культурі: матеріали до спецкурсу. К.: Університет «Україна», 2011. 627 с.

3. Андрущенко Т. І. Культурологія як системоутворююча наука // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2022. № 1. С. 3–10.

4. Безвершук Ж.О., Щербакова О.В. Культурологія: навч.посіб. К.: Знання, 2010. 326 с.

5. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

6. Герчанівська П. Е. Культурологія: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За ред. В. І. Панченко. К.: Університет «Україна», 2006. 323 с.

7. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; за ред. М.М. Заковича. К.: Знання, 2010. 589 с.

8. Синергетика і творчість : монографія / За ред. В. Г. Кременя. К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. 314 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

Карпіцький М.М. Критичне мислення і критерій істини/хибності. URL: https://youtu.be/j_vEakDVufw

Карпіцький М.М. Принципи, за якими пишуть оригінальну наукову статтю. URL: <https://youtu.be/1VX2-a-PV-I>

Карпіцький М.М. Сутність релігієзнавства. URL: <https://youtu.be/K4MwKmt8S7Y>

Карпіцький М.М. Творчий та інституційний простір культури. URL: <https://youtu.be/mXiNGwtzkz0>

Карпіцький М.М., Філь Ю.С. Довільні узагальнення: умова пізнання або інструмент маніпуляції? URL: <https://youtu.be/C8u5NjCsrpQ>

Карпіцький М.М., Філь Ю.С. Культура і культурна ізоляція. URL: <https://youtu.be/-L1KKQptf9o>

Карпіцький М.М.. Культура в екзистенційному вимірі. URL: https://youtu.be/Jz5_SXbWqBk

Карпіцький М.М.. Сутність культури. URL: https://youtu.be/8sL_GWARtI
Юлія Філь. Вплив культурно-релігійного чинника на екологічну ситуацію в Індії. URL: <https://youtu.be/BY8f26e81Vs>

Методичне забезпечення

1. Силабус та робоча програма дисципліни «Методологія загальногуманітарних та культурологічних досліджень».

2. Методичні рекомендації до самостійної роботи та індивідуальні завдання з курсу «Методологія загальногуманітарних та культурологічних досліджень». Київ, СНУ ім. В. Даля, 2024.